

Niet zomaar van het gas af

Het Parool

27 augustus 2024 dinsdag

Copyright 2024 DPG Media B.V. All Rights Reserved

Section: Nieuws; Blz. 4, 5

Length: 709 words

Byline: BART VAN ZOELLEN

Highlight: Burgers gaan niet zomaar mee in de plannen voor aardgasvrij wonen als de overheid niet duidelijker is over de kosten, waarschuwt het Planbureau voor de Leefomgeving.

Body

Aardgasvrij: Nederlanders willen eerlijke en betaalbare optie

Ten minste 30 procent van de Nederlanders zegt te gaan protesteren tegen de plannen voor een aardgasvrije wijk, zolang ze die niet als eerlijk en betaalbaar beschouwen. Die conclusie trekt het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) uit nieuw onderzoek: 'We verwachten daarom dat een koerswijziging op het gebied van betaalbaarheid en kostenverdeling nodig is om tot bredere acceptatie van wijkplannen te komen.'

Dat we moeten afstappen van aardgas wordt breed gedragen, constateert PBL. Driekwart van de ondervraagden ziet klimaatverandering als een groot probleem. Met de explosieve stijging van de gasprijzen van de laatste jaren nog vers in het geheugen vindt zelfs 88 procent dat we voor energie minder afhankelijk moeten worden van andere landen.

Tegelijk zijn burgers uiterst sceptisch over de uitvoering van klimaatplannen door de overheid. Het klimaatbeleid wordt als inconsistent ervaren. Als voorbeeld wordt de salderingsregeling voor zonnepanelen genoemd: die zou verdwijnen, toen toch niet, nu weer wel.

PBL peilde wat burgers het meest tegen de haren instrijkt bij een besluit over hun wijk. Wanneer vinden ze de overstap op een warmtenet of warmtepomp legitiem en wanneer niet? Onzekerheid over de betaalbaarheid en een eerlijke verdeling van de kosten blijken daarbij doorslaggevend.

Burgers krijgen juist meer vertrouwen als de overheid veel informatie verstrekt over de overstap en openhartig is over de onzekerheden die daarmee gemoeid zijn, blijkt uit het onderzoek. Ook helpt het als meer tijd wordt geboden om de overstap te maken of als er ruimte is om een alternatief te kiezen, zelfs als de kosten dan hoger

Niet zomaar van het gas af

uitvallen. En als de rol van commerciële bedrijven beperkt wordt, komt dat de legitimiteit van warmtenetten ten goede.

Warmtenetten

Daar heeft de overheid al plannen voor: volgens een wetsvoorstel van eerder dit jaar moeten warmtenetten voor minstens 51 procent in publieke handen komen. Energiebedrijven als **Vattenfall** en Eneco besloten vervolgens, boos, om geen grote investeringen meer te doen in uitbreiding van hun eigen warmtenetten.

Over de kosten van warmtenetten was dit jaar al veel te doen. In verschillende gemeenten, waaronder Amsterdam, gingen de kosten van het warmtenet omhoog. Dat gold ook voor sociale huurders die nog maar net afstand hadden gedaan van hun cv-ketel op gas, en juist de belofte hadden gekregen niet duurder uit te zijn.

De woningcorporaties besloten daarom geen woningen meer aan te sluiten op het warmtenet van **Vattenfall**; een lelijke streep door de gemeentepannen om snel duizenden woningen van het aardgas af te halen. Later besloot **Vattenfall** om geen bestaande buurten meer aan te sluiten vanwege de financiële onzekerheden.

De hooglopende discussie heeft geen invloed gehad op het onderzoek. De PBL-peilingen waren toen al gedaan.

Liever overheid dan bedrijven

Volgens PBL hebben burgers behoefte aan een heldere regierol van de overheid. Dat klinkt tegenstrijdig, omdat ze tegelijk uitgesproken sceptisch zijn over de overheid. Maar de overheid vertrouwen ze altijd nog meer dan bedrijven die, naar hun smaak, alleen maar uit zijn op winst. Uit het onderzoek blijkt dat veel burgers het liefst zien dat de overheid bijdraagt aan de kosten zodat die eerlijk worden verdeeld, al snappen ze heel goed dat zij daar via de belastingen alsnog aan meebetalen.

Het brengt de gemeenten in een lastig parket. Zij beslissen welke wijken als eerste aardgasvrij worden en hoe, terwijl ze maar weinig kunnen doen aan de kosten voor een warmtenetaansluiting of de tarieven voor warmte en elektriciteit op de lange termijn. Zoals PBL het verwoordt: ze hebben beperkte mogelijkheden om aan te sluiten op wat burgers legitiem vinden. PBL spreekt dan ook de verwachting uit dat het gemeenten zonder subsidies niet zal lukken om grote groepen burgers mee te krijgen.

Bijna 40 procent zegt zich niet goed vertegenwoordigd te voelen door de gemeenteraad. 54 procent vindt niet dat gemeenten het aardgasnet in een wijk weg mogen halen.

Bij het maken van plannen worstelen de gemeenten ook met verschillen binnen wijken. Sommige burgers willen het plan voor hun wijk bedenken, anderen worden liever ontzorgd.

Bekijk de oorspronkelijke pagina: [pagina 4](#), [pagina 5](#)

Graphic

Volgens een wetsvoorstel moeten warmtenetten voor minstens 51 procent in publieke handen komen.

Load-Date: August 26, 2024